

IV. FELDOLGOZÁS

1. Gyűjteményfeltárás

A Gyűjteményfeltáró Osztály a könyvtárba újonnan beérkezett dokumentumok, valamint a kölcsönzésből visszakerült, az ALEPH rendszerben még nem szereplő könyvek teljes körű katalogizálását, tartalmi feltárását végzi az összes háttér munkákkal és egyéb javító munkákkal együtt. 2011-ben összesen 167.624 számítógépes rekord készült el, ebből 3.806 volt az újonnan feldolgozott dokumentumok (könyvek, Lieferungok, részcímes periodikák, CD-ROM-ok, DVD-k, térképek) száma. Ez kiegészült 90 HUMANUS-rekorddal, valamint 782 rekatalogizált könyv, 1.680 sorozat, 10.915 Authority (az indexelt adatok besorolási szintű, egységesített névalakjáról készített), valamint a TÁMOP pályázat keretében végzett, az 1986 előtti cédulakatalógusok anyaga retrospektív feldolgozásának 150.351 rekordjával. (Ebből 50.000 kötetet a Medea dolgozott fel, 25.351 kötetet az osztály munkatársai rekatalogizáltak és 75.000 könyv őrlapja került beszkenelésre, ezek a rekordok is megtalálhatók az adatbázisunkban). Az újonnan feldolgozott dokumentumokhoz 12.468 ETO-jelzet és 26.651 alkalmazott tárgyszó kapcsolódik, a különböző névalakokról pedig 16.606 utaló készült. Az MTAK-OTKA közös repozitóriumának (REAL) feltöltése – a TÁMOP pályázati munkák miatt – egyelőre kikerült az osztály munkaköréből.

Új szolgáltatásként számos rekordban szerepel egy új adatmező (856), mely az adott dokumentum témájához, vagy szerzőjéhez kapcsolódó internetes információk, egyéb tudományos munkák, tanulmányok, közlemények, képek, méltatások közvetlen elektronikus elérését teszi lehetővé, további barangolások lehetőségével, anélkül, hogy az adott könyvtári dokumentum rekordjából ki kellene lépnie adatbázisunk használójának.

Az OTKA-gyűjtemény (REAL) minimálisan gyarapodott az év során. Problémát jelent, hogy az OTKA 2011-ban nem tartatta be saját nyílt hozzáférés politikáját, valamint a propaganda és a támogatás nem elégséges a kutatók ellenállásának legyőzéséhez. A REAL 2011 végén 2.687 tételt tartalmazott, kb. 1,2 GB terjedelemben. Az MTA Doktori disszertációit tartalmazó gyűjtemény (REAL-d) szépen fejlődött. A gyarapodás főképp a Doktori Tanács Titkárságán keresztül érkezett, akikkel kiváló az együttműködés. Az év során érkezett több szerzői digitalizálási és közzétételi kérés is. A REAL-d 2011 végén 363 tételt tartalmazott, kb. 13,5 GB terjedelemben. Az év során létrejött a repozitórium harmadik gyűjteménye, az EOD program keretében digitalizált dokumentumok tárolására és szolgáltatására (REAL-EOD). A REAL-EOD tartalma 5 tétel, kb. 0,2 GB terjedelemben.

A Keleti Gyűjtemény 820, az ALEPH rendszerben nem szereplő művet rekatalogizált. Ezek jelentős része a régi Keleti Irodalom szakon, ma már visszakereshetetlen módon nyilvántartott értékes szakkönyv, illetve a kézikönyvtári állományba tartozik.

A feldolgozás összesített számadatai (db)

	Címleírás		Osztályozás	
	2010	2011	2010	2011
Modern könyv (mű)	6.642	3.569	6.642	3.569
Részcímes Periodika	215	195	215	195
Lieferung	379	18	379	18
E-BOOK	--	--	--	--
Authority rekord	7.337	10.915	--	--
Rekatalogizált könyv	5.829	76.133	5.829	76.133
M86-ból átemelt, javított rekord	1.651	295	1.651	295
Alkalmazott tárgyszavak	--	--	29.465	26.651
REAL (Repozitórium) metaadatai	312	--	--	--
MDK (Magyar Digitális Képkönyvtár) metaadatai	180	--	--	--
DVD	14	9	14	9
CD-ROM	24	9	24	9

A Keleti Gyűjteményben komplex módon (címleírás, ETO, tárgyszavazás) feldolgoztak 2.545 művet (3.192 könyvet), 246 sorozatot, emellett készült 555 utaló, 42 rászámolás és 50 duplum. Új digitális gyűjteményt hoztak létre Ibrahim Müteferrikről (<http://mutederrika.mtak.hu/>). Különös jelentőséggel bír, hogy együttműködésben az OSZK Régi Nyomtatványok Tárával, a Keleti Gyűjtemény állományából hiányzó török ősnymtatványok a nemzeti könyvtárban meglévő példányok beszkenelésével kerültek fel a honlapra. A digitális gyűjtemény ezáltal teljes képet ad a magyar származású nyomdász munkásságáról

2. Folyóiratok feldolgozása

A Gyűjteményszervezési Osztály 180 kötet részcímes folyóiratot adott át feldolgozásra. Ezek fűzetadatai a korábbi évekhez hasonlóan az érkeztetés során bekerültek az OPAC-ba is. A nyári zárás ideje alatt lezajlott olvasótermi átrendezés során 177 folyóirat elhelyezése változott. A járulékos háttérmunkálatokat a Gyűjteményszervezési Osztály munkatársa végezte el.

2011-ben az OPAC FIR adatbázisa tovább bővült: 12 (2 magyar, 10 külföldi) új folyóirat címleírására és NPA-bejelentésére került sor. Az új folyóiratokból öt (négy külföldi,

egy magyar) a Keleti Gyűjteményben található. Retrospektív konverzió keretében 81 cím került feldolgozásra az ALEPH-ben, ebből 68 magyar, 13 külföldi.

Összesen 93 tétel került be az ALEPH rendszerbe 2011-ben, ennek köszönhetően immár 14.058 címre bővült az OPAC-ban is elérhető folyóiratok száma. A 2008-nál korábbi tárgyévű folyóiratokat változatlanul a cédulakatalógusba dolgozzák be.

3. Egyéb, speciális dokumentumok feldolgozása

A Keleti Gyűjtemény on-line katalógusában tovább folytatódott Fábri Károly művészettörténész, régész adományokkal kibővült, kéziratos és könyv hagyatékának a feldolgozása (164 rekord). Antalffy Endre erdélyi arabista fia által nekünk adományozott hagyatéka is bekerült az Aleph adatbázisba.

Elkészült az Ibrahim Müteferrika életét és munkásságát bemutató honlap, amelynek bemutatását nagy siker övezte. A Keleti Gyűjtemény továbbra is elkülönítve (RBK rekordként) dolgozza fel az állományába tartozó muzeális értékű könyveket.

A Kézirattárban befejeződött Angyal Dávid, Hegedüs Lóránt, Kmoskó Mihály, Moravcsik Gyula, Péchy Blanka hagyatékának feldolgozása. Befejeződött Stekovics Gáspár gyűjteményének, Gerényi Jakab iratainak, Brandenstein Béla leveleinek, Tolnay Károly (Charles de Tolnay) és Tímár Árpád levelezésének, valamint Márai Sándor Siki Bélához írott leveleinek feldolgozása. Befejeződött Balogh Jenő Tisza Istvánnal kapcsolatos gyűjteményének rendezése és feldolgozása. Befejeződött Szabó Lajos hagyatékának előrendezése. Kardos Tibor és Tamkó Sirató Károly hagyatékának rendezése folyamatban van.

Gyászjelentések száma:	1
Feldolgozott tételek száma:	4.626
Rekordok száma:	1.679
Katalóguslapok száma:	4
Disszertáció feldolgozás:	145
Disszertáció rekord:	145
Katalóguslap beosztás	5

Folytatódott a 16. századi könyvek ALEPH-adatbázisba vitele: 423 darab feldolgozása készült el példányleírással együtt, 353 rekord készült róluk. Rozsondai Béla nyugdíjasként, változatlan munkakörülmények között folytatta az ősnymtatvány-adatbázis utómunkálatait. Mintegy 550 rekordhoz 1.300 képet kapcsolt hozzá. A Keleti Gyűjtemény munkatársai

segítségével ellenőrizte és kiegészítette a Kaufmann-gyűjtemény ősnymtatványainak leírását, valamint leírta az Ant. és az RM III. jelzetű ún. „post-incunabulumokat” (43 rekord), összesen 396 rekordot hozott létre.

A Mikrofilmtárban 2011. év elejétől a Folio adatbázis karbantartása már nem lehetséges. Szükséges volt az állományt átkonvertálni word formátumba. Ez a formátum nem felhasználóbarát és az állományvédelem szempontjából sem kielégítő. Ezért célszerű volna az állományt integrálni az ALEPH adatbázisba.

2011-ben bibliográfiai leírás készült az állományba vett 544 műről. A szerzői, lelőhely szerinti és a raktári cédulakatalógust folyamatosan építjük. 2011-ben a beosztott cédulák száma 1.723 db volt. Az állomány egészéről az OPAC, a régi cédulakatalógus és az olvasók számára nem elérhető word formátum együttesen ad teljes képet.

A II. emeleti konferenciaterem